

BAJAI HIRLAP

Politikai lap.

Megjelen minden csütörtök és vasárnap reggel.
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Kollár A. könyvkereskedése.
hol az előfizetések és hirdetések felvételnek.

Tizennegyedik évfolyam.

Előfizetési árak:
Égész évre 10 kor., félévre 5 kor., negyedévre
2 kor. 50 fill. — Egyes szám ára 10 fillér.
Hirdetések jutányosan számíttatnak.

A pusztulás utján.

Ez az írás, ami itt következik, jámbor és egyszerű lesz. Nem valami nagyotakaró lázadozás, még csak nem is elkéseredett siránkozás, csak éppen együgyű és igénytelen mese-mondás. Mese arról az emberről, aki eltévedt a nagy erdőben. Az ágak megvagdosás az arcát, a tuskék megtépik a testét és a jó ember botorkál az erdőben, cél és vezető nélkül, csak éppen, hogy menjen, mert egy helyben, úgy sem maradhat, és addig vergődik a sűrűségben, amíg elpusztul. Elpusztul, ahogyan megérdemli, mert aki csak botorkál az ellenséges, tépős águ erdőben, az nem arra való, hogy valaha is kijusson belőle.

Igazán mindegy, hogy ez a mese nagyon régi és nagyon átlátszó. Csak úgy ordít ki belőle az erkölcsi tanulság: leütni az ágakat, letörni a tuskékat, akarni, tenni. Ez az arany szabály sok mindenre ráillik, de legjobban arra az értékes embertömegré, amelynek neve: magyar középosztály. Ha úgy valakinek eszébe jutna megírni a magyar középosztály dicséretét, ugyan könnyű dolga volna. Ezek az emberek papok, ügyvédek, tanítók, tanírók, művészek, írók, kereskedők jelentik ebben az országban a kultúrát. Ezek az emberek pár évtized alatt Magyarországon az elmaradt, selymös, zűrzavaros és félig balkáni földön olyan kultúrát teremtettek, amelynek

eredményeit egész Európa becsülni tanulja. Ezek az emberek alkotják az állam gerincét, a vállukon nehezedik egy nép sorsa, egy ország jövője és ők boldogan és büszkén hordozzák ezt a terhet. Nagyon sokat megcsináltak, ami jó ennek az országnak és ami kevés régi jó van itt, annak ők voltak a megőrzői és fenntartói. Eddig a dicséret.

És most jöhet a korholás, a gúny, a mely annál keserűbb lehet, mert mindenkit megillet. Ez a sok tanult, hivatása szerint okos ember, a maga ezernyi tömegében olyan gyámoltalan, olyan tehetetlen, akár valami kicsi gyerek. Minden lelkiismeretlen spekulációnak prédája, minden kíméletlen rablásnak áldozata, mert nem tudja felhasználni az erejét, mert nem harcol, hanem csak tűr és fizet.

Fizet. Igen, de miből. Hiszen ezeknek az embereknek, akik ez ország legértékesebbjei, számolt és verejtékesen szerzett garasokkal kell gazdálkodni. Ezért tragédiája az, hogy drágább lett a zöldség, a hus, a tej. Mind csupa olyan dolog, ami nélkül a vasalt nadrágu ember sem élhet. És drágább lett a »vasalt nadrág« is. A ruha, a cipő, a tisztaság, a lakás, ami nélkül az akármilyen kicsi igényű művelt ember meg nem élhet, mind drágább lett.

Olyan színezete van már a dolognak, mintha mindenki, aki valamit termel, előállít, vagy elad, egy nap alatt akarna meggazdagodni. Az árak fantasztikus

ugrásokban törtetnek minden téren és nem sokára beáll majd az az idő, hogy Magyarországra importálni kell majd dollárkirályokat és indiai nábobokat, a kik megfizessék a magyar gazda, iparos, gyáros, kereskedő szeszélyes és mindig emelkedő ármegállapítási szórakozásait.

Mert az a szomorú, hogy ez a drágaság, ez a mindnyájunkat kintzó és kiuzsorázó drágulás teljesen önkényes. Mert tíz év előtt rossz volt a termés, drága ma is a kenyér, mert talán még a millénium előtt nem építhettek drága a lakás, mert olykor sztrájkoló kedvük van a munkásoknak, hát minden esztendőben drágul minden ipari termék. És ha valakinek úgy tetszik, hát a végtelenségig folytathatja ezt a sorozatot. És nem lesz szüksége tulajdosokra.

Hát ez ellen nincsen mentség, ez ellen nincsen védelem. Addig fogjuk túrni ezt a rabló hadjáratot, amíg Magyarországon csak koldusok, sikkasztók és milliomosok lesznek? Valaminek végre is történni kell. Az a nagy erkölcsi energia, amelyet a magyar középosztály képvisel, végre erő kifejtésre is alkalmas lesz.

A példákban nincsen hiány. Ez utca-seprők szervezkednek, a gyárosok szövetkeznek, a gazdák, iparosok, kereskedők véd- és dacszövetségeket teremtettek. Csak éppen a magyar középosztály nem ismeri azt a banális tételt, hogy az egyesülésben van az erő. Néha a banalításban nagy igazság van. Olyan

TÁRCA.

A perzsa szőnyeg hazájából.

— A »Bajai Hirlap« eredeti tárcája. —

Érdekes, szénszekete külsejű személyiség járt minap Baján. Egy tanfelügyelő messze keletről, a hajdan oly dicső és hatalmas Perziából. Nuia Ewasoff június 20-án indult el Poroszországon át európai körutjára, hogy a sinai kath. érsek építete két árva- és kórház javára adományokat gyűjtösn.

Perziáról újabban sokat olvashattunk újságokban. Érdeklődünk, mi az oka tulajdonképpen a forradalomnak? Nuia szerint államformát átalakító tendenciája nincs, mint pl. az orosz vagy török újabb belviszállyoknak. Mehemed Ali sah zsarnok volt és kegyetlen, ezért gyűlöli a nép és elkergette. Fia még kiskoru, ha beválik, túrni fogják ismét az abszolutizmust. Különben pedig nagyon szomorú Perzia Kultur-érte azon adatok alapján itélve, melyeket e férfitől hallottunk.

Lakossága legnagyobb részben mohamedán

vallású, keresztények csak csekély számba vannak. A nép nagyrésze még most is nomád életet folytat. Van sok iskolája, iskola kötelezettség azonban nincs. Állami iskolái sincsenek, felekezeti és magánosok tartanak fenn iskolákat. Csak egyikét-másikat támogatja a kormány szubvencióval.

Van elemi iskolaféléjük privát házakban, pontosan körvonalozott tanterv nélkül. A legkedveltebbesebb irni-olvasni tudáson kívül többre nem viszik ezek látogatói. A nyolc osztályú középiskolában — seminarium parvumnak mondja a tanfelügyelő — képezik a perzsa intelligenciát. Nyelv és irodalom a tárgyuk. Az európai nyelvek közül csak a franciázt tanítják. Ennek végeztével az állampolgárok sorába lép az ifju. Az orvosok Konstantinápolyban vagy más európai főiskolán szerzik kiképzetetésüket. A kath papság számára van Sinna-ben nagy szeminarium hároméves kurzussal. Ügyvédek Perziában nincsenek.

Tíz millióra becsüli a lakosság számát, circa 40—50000 emberből állónak állandó hadseregét. A lakosság legnagyobb része európai mérték szerint a műveltség primitív fokán áll.

Hagyományaik és szokásait hiven őrzik. Városai fejlődése és építkezésként említésre nem méltó. Nem úgy, mint Baján, ahol ime a város közepén már megint diszeleg egy ugyancsak szemre való alkotás deszka stílusban. Hogy valaki figyelmeztet ki ne kerülje valahogy, hát kiállították az utra szegény kocsisok öröme s Tóth Kálmán tiszteletére. Ez utóbbi mint látom illő köszönettel is veszi a meg-tiszteletet; hátat fordít! Hogy a faköblinak-e vagy az ilyen műalkotások vagy utonalkotások zseniális tervezőinek-e nem tudom, kérdezzék meg tőle.

Szóval Nuia, akinek különben szintén volt alkalma művészi érzékét fejleszteni városunk e kiemelkedő szépségén, nagyon örült a magyarnak. Felemlitettem neki még azt is, hogy mi bajaiak is szép összeget szállítottunk már Perziába perzsa szőnyegekért, mert nagyon szeretjük. Fontos kiviteli cikkünk nekünk még ma is a szőnyeg mondja ő, csakhogy az itt használt valódi perzsa szőnyeg legtöbbször külföldi gyárak alkotása. Bucsuzásul szívesen meghívott Perziába, mondta is neki majd legközelebb elmegyek!

szervezetet kell teremteni, amely egyesítse magában mindazokat, akik csak szellemi munkát produkálnak és fogyasztanak. Csodálatos erje és hatalma volna ennek a szövetségnek. Védekezhetne és támadhatna is. A védelem a lemondás, ami méltánytalanul drága az nem kell. A fogyasztók szátrájkára van itt szükség. A támadás pedig erőkiháználás **legyen:** minden olyan termelési ág, amely uszorázva akar hasznot teremteni, találja magát szemben Magyarországgal egész intelligenciáját. Még az igazságos törekvéseiben, is mert itt kiméletlen harc segíthet csak.

Mert ha nem így lesz, bizony elpusztul a mesebeli gyémántalán ember az ellen-séges érdekében.

H. K.

H I R E K.

— **Eljegyzés.** Dr. Fehér Lőrinc tb. fő jegyző eljegyezte Hoffmann Hermint, Hoffmann Sándor cservenkai földbírtokos leányát.

— **Halottak emléke.** Ünnepe volt szerdán a temetőben, fényes ünnep, amelyet az élők halottaknak szenteltek. Már kora reggel meg-élénkült az állandóan csendes, nyugalmas temetőt, melyet csak temetésekkor jár be egy-egy gyászkiiséret. De mindszentek napján ragyogó fényben uszert évenként a Rókus-temető. Tengernyi gyertyaláng fénye árasztotta el az idén is a sírokat, melyek tele voltak virágokkal. Az utakon hatalmas áradatként hömpölygött a tömeg megszakítás nélkül a sötét esti órákig s csak hét óra után kezdett a tömeg oszladozni. A temető pedig ismét csendessé, halottivá vált s az eltűnt fényesség után nyomaszó gyertyafüstszag lengett szét.

— **Nincs Regőcén kolera.** Egyik szabaddal lap tudósítása nyomán mi is köztöltünk mult számunkban azt a hirt, amely szerint Regőcén ázsiai kolerában halt volna meg két ember. A bajai szolgabírósgát most legerélyesebben meg-cáfalta munkatársunk előtt ezt a hirt, mert Regőcén, mint ezt a megejtett vizsgálat igazolta, egyáltalában nem lépett még fel a kolera. A szóbanforgó Lanzig János nem regőcei, hanem petrócei földbírtokos, s mint az ottani hatóság-tól értesülünk, nem kolerában ha-t meg. Feleségének pedig és gyermeké-nek semmi baja sincs. Ezuttal tehát megint nem fenyegeti Baját sehonnan a fekete rém.

— **Kinevezés.** Bár őszintén sajnáljuk, hogy társadalmunk egyik liválónak szimpatikus tag-ját elszoáltotta városunkból a felsőbb kitüntetés, mégis örömmel regisztráljuk, hogy Ófel-sége Schnitzler Károly honvédhuszár száza-dost őrnaggyá léptette elő s Pécsre helyezte át. Megvagyunk győződve, hogy Schnitzler őrnagyot Pécselt csakhamar ugyanolyan szere-ttel veszik körül, mint Baján, ahol igazán köztiszteltetben és szeretetben állott kedves egyénisége és kiválóan uri modora miatt.

— **Halálozás.** Részzéttel értesülünk Reich Zsigmondnál szül. Weidinger Irma urasszony-nak hirtelen haláláról. A viruló fiatal asszony tragikus halálának híre, mely megdöbbenéssel fogadták mindenütt, ahol csak ismerték kedves egyéniségét. Haláláról hozzátartozói a követ-kező gyászjelentést adták ki: Reich Zsigmond

ogy saját, mint gyermekei Juliska s Béla, va-lamint az összes rokonság nevében fájdalom-tól megtört szívvel jelenti nejknek Reich Zsig-mondnál szül. Weidinger Irmának életének 35-ik, boldog házasságának 15-ik évében hirtelen bekövetkezett elhunytát. A drága meg-boldogult teteimet e hó 2-ikán d. u. 2 órakor kísérik örök nyugalomra. Az elhunytat nagy-számú rokon-ága és ismerősei gyászolják.

— **Uj ciszterci apát.** X. Pius pápa ő szente-sége dr. Szeghy Ernő zirc ciszt. r. áldozópapot, a ciszterci rend egyetemes ügyvivőjét, a apátá nevezte ki. Az új főpap, kinek apátá avatását maga a ciszterci rend generális főapája fogja végezni Rómában e hó 6-odikkán, aránylag igen szép és érd-kes pályát futott be. Elvégez-ve egyetemi tanulmányait az innsbrucki hit-tudomknyi fakultáson, nosokára Ambré Béla japáni magyar-osztrák követ gyermekei mellé került nevelőnek, s ez állásában három évet töltött Japánban. Hazatérte után egy évig Baján volt főgimn. tanár, majd a rend buda-pesti hittudományi főiskoláján tanárkodott, gaz-dag ismereteit figyelemreméltó irodalmi munkásságban gyümölcsöztetve. Az egész világ ciszterci apátágainak nagykáptalanja 1910 ben a rend egyetemes római ügyvivőjévé választotta a nagyműveltségű magyar rendtagot, ki a világ minden ciszterci apátágával a saját nyelvén végzi a hivatalos levelezést. Most érte őt 38 éves korában a magas egyházi kitün-tetés.

— **Kegyelet.** Az állami tanítóképző-intézet ifjúsága elődeinek kegyeletes szokásához hiven mindszentek napján testületileg kivonult a Rókus-temetőkerbe feledhetetlen egykori igaz-gatójának, dr. Bartsch Samunak sírjához. Az énekar Kárrász R. P. megható Gyászkarát énekelte el, miközben Szentiványi György ifjúsági elnök a boldogult pedagógus síremlé-két megkoszorúta.

— **Hangverseny.** A Bajai Dalárda által Liszt Ferenc születésének századik évfordulója alkalmából f. é. november hó 12-én, vasárnap este 8 órakor a kaszinóban tartandó hang-versenyének műsora a következő: I. 1. Horváth A. Jelige. Lányi Ernő. Kertem alatt. Előadja a dalárda. 2. Liszt Ferenc. Offertorium a koronázási miséből. Előadja Melles Béla ur. Zongorán kíséri Éber Sándor ur. 3. Weber Károly M. Kettős a »Büvös vadász« c. dal-műből. Előadja Marcell Andorné és Riszner Edéné urhölgyek. Zongorán kíséri Riszner Ede ur. 4. Liszt Ferenc. Magyar Rapszódia. II. 2. Zongorán előadja főtisztelendő Éber Géza ur. 5. Witt. A könny. Férfikar. 6 a) Híhdúc. Der Spielmann. b) Liszt Ferenc. Es ist ein wunderbares S. in. Előadja Riszner Edéné urnő, Melles Béla és Riszner Ede urak. II. 7. Lányi Ernő. Régi nóta. Férfikar. 8. Bruch. Allegro-Pinale a G hangversenyből. Előadja Melles Béla és Éber Sándor urak. 9. Liszt Ferenc. Versenymű. Előadja főtisztelendő Éber Géza ur. 10. Hubay Jenő. Részlet a »Cremona! hegedű« c. dal-műből. Előadja Marcell Andorné és Marcell Blanka urhölgyek. 11. Huber Károly. Fohász. Férfikar. A magánzólamokat Oswald István és Éber Sándor urak énekelik. Zongorán, harmoniumon Germány Gyula és Karig Emil urak kísérik. — Bléppő-dj 2 korona. Családjegy 5 korona. Ezen jegyek és az egyesület tagjainak kedvezményes (1 korona) jegyei Cserba György pénztáros urnál válthatók. Hangverseny után táncmulatság.

— **Tűzoltók gyűlése.** Ma délelőtt tartja meg a vármegyei tűzoltószervezet választmányi gyűlését, amelyen Bajáról Ertl István a bajai önkéntes tűzoltó-testület elnöke és Gardalits Lajos alparancsnok vesznek részt. A tárgyo-rozogat egyik pontja Gardalits Lajos bajai tűzfelügyelő jelentése, dr Nyiraty János volt

tűzfelügyelő ellen, a hivatalos pecsét ki nem adása tárgyában.

— **Jóváhagyott alapszabályok.** A bajai evezős egyesület alapszabályait jóváhagyta a miniszter.

— **Városi kishírek.** A hagyományosan antipatiával fogadott adóösszeírások megkez-dődtek és immár három végrehajtó konskri-bál egész nap. — Adatik sokaknak tudtára azonkívül az is, hogy a belvárosi alsó fele, a szállás és Józsefváros tökéletesen agyon van zálogjegyzőkönnyezve és csakhamar árverezik, mert a pénzügyigazgatótól igen érlyes utasítás érkezett az adóügyszólyához.

— **Jön a tél apó.** Kiki gondoskodjék ideje korán tüzelő anyag szükségletéről. Szenet, kocszot, brikettet jutasson árban és legjobb minőségben szállít egész waggonokban Klár Andor Részvénytársaság Debrecen.

— **Vivótanfolyam.** A Sportegylet vivótanfolyama iránt nagy érdeklődés nyilvánult meg városunkban, aminek bizonyára egyik főoka a maestro, Halmay Andor jóhírű neve is. A tanfolyamnak ezeitig körülbelül negyven tagja van. Jelentkezni még mindig lehet dr. Moder Gézánál és Lovassy Ödönnél.

— **Meghalt borszállítás közben.** Dam-jánovics Lázár bajai borkereskedő bort szállított a nővéréhez, Laticsinés Korszós-utcai vendéglőshöz. A borszállítmányt ő maga is segítette a kocsiroló lapkolni, miközben hirtelen rosszul lett és mielőtt orvosi segély érkezett volna, meghalt. Mivel bűnös cselekmény nem látszik fenforogni, a rendőrség megadta az eltemetésre az engedélyt.

— **A dr. Richter-féle Liniment. Caps. oomp. (Horgony-Pain-Expeller)** igazi, n-p-szerű háziszerré lett, mely számos családban már év óta mindig készletben van. Hatfájás, csípőfájdalom, fejfájás, közhvény, csuszál stb.-nél a Horgony-Linimenttel való bedörzsölések mindig fájdalomcsillapító hatást idéztek elő; sőt járványkórnál, minő: a kolera és hányó-hasfolyás, az altestek Horgony-Linimenttel való bedörzsölése mindig igen jónak bizonyult. Ezen kitűnő háziszér jó eredménnyel alkal-matztatott bedörzsölésként az influenza ellen is és úvegekben: a 80 fillér, 1 kor. 40 f. és 2 korona a legtöbb gyógyszerárban kapható de bevásárlás alkalmával tessék határozottan: Richter-féle Horgony-Linimentet (Horgony-Pain-Expeller) kérni, valamint a »Horgony« védjegyre figyelni és csak eredeti úveget el-fogadni. 1355

— **500 Korona jutalomban részesül az,** ki lehetővé teszi nekem, hogy bírólág meg-büntettesem azokat, akik a 30 év óta kitün-nően bevezetett BRÁDY-féle gyomorceppeket (ezelőtt máriazeli cseppek) hamisítják, vagy utánozzák. A BRÁDY-féle gyomorceppeket rózsaszínű kartonba vannak csomagolva, mely-nek külzetén a védjegy, a máriazeli Sztb. Má-ria képe és aláírásom, »C. BRÁDY« látható. 1375a

Esztetikai érzékünk nevelése.

III.

Bajai közönségünk izlés nemestül s nevelő főszel-öze legtöbbször a regény olvasás. Vigasz-talásunkra legyen mondva másutt is csak így csinálják. Egy szellemes német esztetikus a szenvedélyes regényfalás láttára a regénykol-pontás jogát magának a kereskedelmi minisz-ternek kívánja fenntartani. Nem mondom azért, hogy mindenki szereti az irodalmat, hogy mindenki olvas regényt. Carlyle az egész irodal-mat »hambug«-nak mondja. Aztán sok más pur-tán embertársunk is bizony naplóponknak tartja a költőket. Hal! Isten ezek száma ma már cse-kegy. Csak kevés világítalan, misantrop alak lézeng köztünk ily felfogással. Vannak azon-ban sokan, akik egyoldalú, sőt é esztetikus álláspontjukról törnek pácát az irodalmi alko-

tások felett. Ellenséges csábításnak nézik, vagy veszedelmes világiás szíréhangokat látnak benne. Ezek az irodalom hajdú harangöntői, aszkesztük pedig fantáziájuk szülötte.

Az igazi irodalomnak oly művelő hatása van, hogy Dentinger joggal nevezi „die duftendens Blüte am Baume des Lebens und der Menschheit”. A szépirodalomban kulminál a nemzet szellemi műveltsége. Benne egyesülnek az összes nemes elemek, melyek egy kultúrkorszak aktív tényezői. Nagyon szépen mondja tehát egy kiváló esztetikus: „Tanuskodik egy nép szellemi gazdaságáról; tekintést nyújt a kedély iránylatára; megmutatja a népnek a szép iránt való érzékenységét. Ha a költészet a kultúra fájáról hiányoznék, tökéletlen, s befejezetlen volna ez. A kor nivóját, a nép szellemi ráteremtését nagyrészen a költői irodalma állapítja meg. Benne látjuk a nép jellemét, szenvedései, örömei, győzelmei észrevetető nyomait”. Ha a historia szembe a többi tudománynak azáltal, hogy fejlődésükre napvilágot vet, úgy az irodalom szembe a történelemmel. A történelem legújabb ága, a művelődéstörténelem benne látja egyik legjobb, legfontosabb forrását.

Mint minden fajtája a szépirodalomnak, a regényirodalom is fontos művelődési eszköz. Jelentősebb talán minden egyébnél, kivált ma-nap, mikor az újságokon kívül legnagyobb befolyást gyakorol az emberiségre. „Ma azért van oly nagy jelentősége a regénynek — mondja Beyer poetikájában — mert olvasó közönségünk eleven kapcsolatban akar általa maradni mindennel, ami a világot mozgatja. Felvilágosítást keres benne minden nevezetesen kérdést illetőleg; irányítást még a társadalmi illem és érintkezés szabályait illetőleg is. Látni kívánja a saját érzelmeit, küzdelmét, gondját, örömeit; elmékedéseket keres benne művészetről, politikáról, vallásról, szocializmusról. Benne akar találkozni a társadalom minden rangú és rendű népével. stb. stb. A regény tehát számtalan ember továbbképző iskolája és eszköze. Van ugyan bőven műveltségünknek más forrása is, de az emberiségre nagy részére hatástalanok maradnak. Hiányzik bennük a feszítő erő, mely befolyásos. A költői alkotás új formát ad a yers s nehezen emészthető szellemi tápláléknak, életet lehel bele, szárnyat ad a gondolatnak nemcsak észhez, hanem fantáziánkhoz, érzelmeinkhez is szól s magával ragadja az egész embert. Lucian ókori író utasítása szerint ma is arra törekszik a regényíró, hogy szórátkozató olvasmányt adjon közönségének, mely díszes és kellemes előadással, bizonyos művészi képzettség közvetítésével az olvasóra csábító hatással legyen.

De jól jegyezzük meg egy német író mondatát! Die krankheiten der Zeit finden im Roman eine neue Nahrung, wenn sie darin nicht ein Heilmittel finden. Értelme a regény olvasásának csak akkor van, ha magasabb művelődési szempont vezet bennünket. Az évtizedekben ringatják magukat azok, akik azt gondolják, hogy valami különös irodalmi vagy esztetikai műveltségre tettek szert, ha naponként egy egy úgynevezett regényt elnyelnek. Irodalmi műveltséget, esztetikai kultúrát, finom ízlést, az igazi szép iránti érzéket s ezzel együtt járó lelki gyengédséget, örömit és gyönyörűséget Sherlock Holmes, Nick Carter stb. stb. szerepeltet nem lehet, de még róla s hasonsterüek naturalisztikus regényeiből sem. Ahol nincs ott a keress! A rútának nincs önálló helye a művészetben — mondja Ottovay értelemes művészkéjében. Zola naturalisztikus re

gényei a természetet, a valót, az életét a maga undorító rútságában rajzolja.

Pedig a művészet egyszerűen azért művészet — mondja Goethe — mert nem természet. A szemünk előtt lebegő esztetikai érzék fejlesztéséhez tehát nem ez az út vezet. hiszen akkor egyik-másik szobalánynak, ki a köcsönkényvtár összes regényeit beszede képzettebb volna, mint akármelyik irodalom professzor.

Delta.

(Folytatjuk.)

Szerkesztői üzenet.

Hűvös József Budapest. Verseit sajnálatunkra nem adhatjuk le, mert nincs állandó tárcarovatunk.

Felcélós szerkesztő:

SZIRMAI VIDOR dr.

GUBER FORRÁS
A LEGKÖNYNYEBBEN EMESZTHETŐ

ARZÉNES VIZ
VÉRSEZEGÉNYESÉG SÁPKÖR
IDEGGYENGESÉG
ÁLMATLANSÁG
ÉS MINDENFÉLE GYENGESÉGI ÁLLAPOTOKNÁL ADHATÓ

KAPHATÓ: GYÓGYSZERTÁRAK, DROGUÉRIÁK ÉS ÁSVÁNYVIZKERESKEDÉSEKBN

1221

TÜRLEY

Kitűnően megvéd a

MATTONI/FELE GIESSHÜBLER
Itt készült a gyógyvíz

SÁVANYÚVIZ

A dajgó égetése sokféle infectosus bajtól; a pusztá gánitszékliből fakad.

Több epidémiánál lényesen bevált.

Specialista

Cs. és kir. sz. Keleti-féle

Sérvkötők

pneumatikus gummi pe-lottával a legtökéleteseb.

Háskötők hólygek és urak részére minden altesti beteg-ség és lógó has ellen.

Gummi zörcsér harisnyák

Műlábakat és mű-kezeket amputáltak részére.

Testgyógyesítő járó és támpékeket. Mű és támasztó fűzőket.

Egyenestartókat

ferdennöttek részére valamint betegápoláshoz tartozó összes cikkeket készít a technika legmodernebb elvei szerint, a legutányo-sabb gyári árak mellett

KELETI J. cs. és kir. szabad. sérvkötők és test-egyen. gépek gyára.

BUDAPEST IV. Koronaherceg-utca 17. vid.

Legújabb háromszemrél több ábrával ellátott képes árjegyzék ingyen és bérmentve. 1367

Alapítva 1878. Telefon 13-76

Hét fontos cikk

Szén,
Mész,
Cement,
Gipsz,
Mütrágya,
Nyersolaj,
Gépolaj,

legjobb beszerzés forrás:

Klár Andor Részv. Társ.
DEBRECZEN, Plac-utca 77. szám.

Bankosztályunk bankkönyveleket, műszaki csatlányunk műszaki ügy-leteket bonyolít le. 1348

Oh jaji!

Megfojt ez sz átkozott köhögés.

Köhögés, rekedtség
és elnyálkósodás ellen gyors, biztos hatásuak

EGGER

mellpasztillái

az étvágyat nem rontják és kitűnő ízűek.
Doboz 1 és 2 K. Próbadoz 50 fillér.
Fő és szétküldési raktár:

NÁDOR GYÓGYSZERTÁR
Budapest, IV. Váci-kö:ut 17.

Baján: Gyarmati Emil. Hübner László,
dr. Makray László. dr. Stauróczy L.
gyógyszertáraikban.

Éljen!

Egger mellpasztillája osakhamar meggyógyított.

Brády-féle Gyomor-cseppek

a Máriacelli Szűz Mária védjeggyel ellátva, melyeket »Máriacelli gyomoreszetteknek« nevez a nép, 30 esztendő óta úgy beváltak, hogy nélkülözhetetlenek minden háztartásban. E cseppeknek utólráhatatlanul jó hatása van emésztési zavaroknál azután páratlan gyomorrontás, gyomorfájdalmak, sárgaság, fej- és gyomorfájdalmak, émelygés, szédülés, hányás, álmatlanság, kólika, véréhezesség, sápkór stb. ellen.

Kapható minden gyógyszerárban. Egy nagy üveg K 1.60, kis üveg 90 fillér, 6 üveget K 5.40, 3 nagy üveget 4.80 beküldése után küld franco

BRÁDY K. gyógyszerár a Magyar királynak Bécs I. Fleischmarkt 2. D.pot 5.

Ügyeljünk a védjegyre amely a Máriacelli Szűz Mária-t ábrázolja, a vörösszínű csomagolásra és az aláírásra, amely az oldalt levő kép másolata és utasítunk vissza minden másolatot. 1374

Szörme áruk óriási választékban.

Boák és muffok, skouksz, alacska és fehér róka, perchia, marmota, és mouflonok minden színben.

Kabátbélések, gallérok és sapkák. 1366

Bélelések és alakítások legújabb mintára készítettnek.

Kalász-féle kalap és szücs-áru üzlet Baja.

Miért nincs az idén Baranyában kolera?

Mert mindenütt a közkezdveltségű

pécsi tettyei kristálytisztá üdítő és borvizet itták,

mely nemcsak a legolcsóbb, hanem a legkellemesebb ízű asztali víz. — Óvszer fertőző betegségek ellen.

Főraktár: ifj. Cserba György fűszerüzletében.

Ára palaekesével: 1/2 liter 18 fillér. — 1 liter 24 fillér. — 1 1/2 liter 32 fillér.

1362

KOLLÁR A. BAJA

Alapított
1846-ban.

Könyvnyomdám

modern berendezéssel állít elő műveket, folyóiratokat, bál- és lakodalmi meghívókat, eljegyzési kártyákat, gyászjelentéseket, árjegyzékeket és falragaszokat. Bármilyen nyomdai munkák felvételnek. *****

Könyv-, zenemű-, papir- és rajzszekereskedésben

nagy raktár a legújabb irodalmi termékek-, diszművek-, ifjusági iratok-, imakönyvek-, tan- és segédkönyvek-, térképek-, földgömbök és zeneművekből. Irodai levél- és rajzpapírok, író- és rajzszerek, vonalzott üzleti könyvek. Bármely bel- és külföldi hírlapokra és folyóiratokra előfizetések az eredeti áron elfogadtnak. *****

A „Bajai Hírlap“

kiadóhivatala.

Alapított
1846-ban.

Könyvkötészetem

folyóiratok, művek, mindennemű könyvek egyszerű, díszes és csinos bekötésére, továbbá képkeretek, (passepartous), íróaljakatok, kesztyűdobozok és arcképtartók jutányos áron való elkészítésére van berendezve. ***

Báró Eötvös József-utca 5. szám.